

»sodobna duhovna klasika«

Jaz sem To

pogovori s Sri Nisargadatto Maharajem

Resnično ne umre, neresnično ni nikoli živelo.

*Ko dojameš, da smrt doleti telo, ne tebe,
potem samo opazuješ,
kako telo odpade kakor ponošeno oblačilo.*

*Tvoj pravi jaz je brezčasen, onkraj rojstva in smrti.
Telo se bo ohranilo pri življenju, dokler bo potrebno.
Ni nujno, da bi dolgo živelo.*

Naslov izvirnika: I Am That
Avtor: Sri Nisargadatta Maharaj
Izdajatelj izvirnika: Chetana Pvt. Ltd., Mumbai, Indija
Po zvočnih zapisih v jeziku marathi prevedel v angleščino:
Maurice Frydman
Pregledal in uredil: Sudhakar S. Dikshit

JAZ SEM TO, Sri Nisargadatta Maharaj
© za slovensko izdajo: Prijatelj&Prijatelj d.o.o., Ljubljana
Leto izdaje: april 2015
Založba: Prijatelj&Prijatelj d.o.o., tel.: 01 561 52 60
Urednica: Alja Prijatelj
Prevod: Erik Majaron
Tehnično uredil: Jurij Osterman
Tisk: Tiskarna Cicero
Naklada: 500 izvodov

Vse pravice pridržane. Nobenega dela te knjige ni dovoljeno ponatisniti, reproducirati ali posredovati s kakršnimikoli sredstvi: z elektronskimi, mehanskimi, s fotokopiranjem, z zvokovnim snemanjem ali kako drugače, brez predhodnega pisnega dovoljenja založbe.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

17.023.3

NISARGADATTA, Maharaj, 1897-1981

Jaz sem To : pogovori s Sri Nisargadatto Maharajem / [prevod Erik Majaron]. - Ljubljana : Prijatelj&prijatelj, 2015

ISBN 978-961-93823-0-1
279074816

*To, v čemer bivajo vsa bitja,
in kar biva v vseh bitjih;
kar podeljuje milost vsem,
vrhovna Duša vsemirja,
brezmejna bit – jaz sem To.*

upanišada Amritbindu

*To, kar prežema vse, in česar nič ne presega;
kar kot vesoljno prostranstvo okoli nas
povsem izpolnjuje vse, tako znotraj kot zunaj,
vrhovni nedvojni Absolut – To si ti.*

Šankaračarja

Iskalec je, kdor išče samega sebe.

Opusti vsa vprašanja, razen enega: »Kdo sem jaz?« Konec koncev si prepričan o enem samem dejstvu: da obstajaš. »Jaz sem« je gotovo. »Jaz sem to« ni gotovo. Prizadevaj si odkriti, kaj si v resnici!

Da bi vedel, kaj si, moraš najprej raziskati in dognati, kaj nisi.

Ugotovi, kaj vse nisi – telo, čustva, misli, čas, prostor, to ali ono. Ti ne moreš biti nič konkretnega ali abstraktnega, kar zaznavaš. Že sólo dejanje zaznavanja kaže, da nisi to, kar zaznavaš.

Bolj ko ti je jasno, da te je na umski ravni moč opisati le z negativne plati, hitreje boš prispel do konca svojega iskanja in spoznal, da si brezmejna Bit.

Sri Nisargadatta Maharaj

Predgovor

Potreba po naslednji izdaji knjige *Jaz sem To* ni presenetljiva. Namreč, zaradi vzvišenosti besed, ki jih je izrekel Sri Nisargadatta Maharaj, zaradi njihove direktnosti in jasnosti pri opisovanju Najvišjega, je ta knjiga že postala najodličnejše čtivo. Pravzaprav jo imajo mnogi za edino knjigo duhovnih nauk, zares vredno proučevanja.

Razna verstva in filozofski sistemi trdijo, da so podelili smisel človeškemu življenju. A težava je v njihovih vgrajenih omejitvah. Z lepo zvenečimi besedami izražajo tradicionalna prepričanja in ideologije – teološke ali filozofske. Toda njihovi verniki prej ali slej odkrijejo, da imajo te besede omejeni domet pomena in uporabnosti. Njihove iluzije se razblinijo in tedaj zavržejo sisteme, tako kot ljudje zavržejo znanstvene teorije, kadar jih množica nasprotujočih empiričnih podatkov postavi pod vprašaj.

Kadar se izkaže, da sistem duhovnih razlag ni prepričljiv, in da ga ni mogoče razumsko potrditi, se mnogi ljudje enostavno spreobrnejo k nekemu drugemu sistemu. Toda čez nekaj časa odkrijejo omejitve in protislovja tudi v novem sistemu. Po nehvaležnem nizu sprejemanja in zavračanja jim ostaneta le še skepticizem in agnosticizem, ki jih vodita v otopelost. Ženejo se za koristmi in zgolj trošijo materialne dobrine. Toda včasih, čeprav redko, se iz skepticizma porodi slutnja bistvene resničnosti, bolj temeljne od resničnosti besed, verstev ali filozofskih sistemov. To je nenavadni, a pozitivni vidik skepticizma. Naneslo je, da sem prav v takšnem stanju skepticizma, ki ga je spremljala slutnja o obstoju temeljne resničnosti, bral knjigo pogovorov s Sri Nisargadatto Maharajem, z naslovom *Jaz sem To*. Takoj sta me presunili dokončnost in neomajna gotovost njegovih besed. Čeprav so besede po svoji naravi omejene, sem doživljal Maharajeve izjave kot nekakšna prozorna, brezmadežno čista okna.

Vendar nobena knjiga duhovnih nauk ne more nadomestiti navzočnosti samega učitelja. Besede zasijejo v vsej jasnosti šele tedaj, ko jih guru izreče osebno vam. V gurujevi navzočnosti padejo tudi zadnje umske ovire. Sri Nisargadatta Maharaj je v resnici takšen guru. Ni pridigar, temveč da iskalcu natančno tiste napotke, ki jih ta potrebuje. Iz njega seva

pristna, neodtujljiva, absolutna Resničnost. Mnogi zahodnjaki so izkusili resničnost Maharajevih besed v knjigi *Jaz sem To*; navdihnili jih je, da so v iskanju razsvetljenja poiskali pot do njega.

Maharajevo tolmačenje resnice se ne razlikuje od tolmačenja resnice v džnana jogi ali advajtski vedanti. Vendar govori o njej na svoj značilni način. Pravi, da so raznolike oblike okoli nas sestavljene iz petih elementov. Nenehno se spreminjajo in so minljive. Razen tega jim vlada zakon vzročnosti. Vse to velja tudi za telo in um, ki sta oba minljiva in podvržena rojstvu ter smrti. Vemo, da je mogoče poznati svet samo ob pomoči čutil in uma. Tako kot v Kantovi filozofiji, je svet korelat spoznavajočega človeškega subjekta in ima zato fundamentalno strukturo našega načina spoznavanja. To pomeni, da čas, prostor in vzročnost niso »objektivne« ali zunanje entitete, ampak mentalne kategorije, ki vse obarvajo in preoblikujejo po svoje. Obstoj in oblika vseh stvari sta odvisna od uma. Spoznavanje je produkt duševnosti. Svet, kot ga vidi um, je subjektivni, zasebni svet, ki se ves čas spreminja v skladu z nemirnostjo samega uma.

Nasproti nemirnemu umu, z njegovimi omejenimi kategorijami – intencionalnostjo, subjektivnostjo, dualnostjo itd. – suvereno obstaja brezmejni občutek 'jaz sem', 'jaz obstajam'. Edino, o čemer sem lahko prepričan, je, da 'sem' – a ne kot misleči 'jaz sem' v descartovskem smislu, marveč brez vseh utemeljitev. Maharaj vedno znova priteguje našo pozornost k temu temeljnemu dejstvu, da bi nas pripravil do spoznanja naše »Sebstvenosti«, s čimer bi ušli iz vseh zaporov, ki smo jih sami zgradili. Takole pravi: »Edina resnična izjava je 'jaz sem'. Vse drugo je zgolj sklepanje. Če si še tako prizadevate, ne morete spremeniti 'jaz sem' v 'jaz nisem'«.

Kdo v resnici doživlja svet? Ne um, temveč jaz sam, svetloba, v kateri se pojavlja vse drugo. Sebstvo je skupni dejavnik pri izvoru vseh doživetij; je zavest, znotraj katere se vse zgodi. Celotno polje zavedanja je samo kot film ali majhna pika znotraj 'jaz sem'. Ta 'Sebstvenost' obstaja – in se zaveda zavesti, zaveda se sebe. Je neopisljiva, saj nima nobenih lastnosti. Jaz sem jaz in to je vse, kar je. Vse, kar obstaja, obstaja kot jaz. Ničesar ni, kar bi se razlikovalo od mene. Ni dvojnosti in zato ni bolečine. Ni problemov. To je sfera ljubezni, kjer je vse popolno. Kar se zgodi, se zgodi spontano, brez namena – kot prebava ali rast las. Spoznajte to in se osvobodite umskih omejitev!

V globokem spanju nimamo predstave, da bi bili to ali ono. Toda! 'jaz sem' ostaja. In pogledjte večni *zdaj*. Zdi se, da spomin prinaša reči iz preteklosti v sedanost, a vse, kar se zgodi, se zgodi zgolj v sedanosti. Pojavi

se izražajo samo v brezčasnem 'zdaj'. Zato čas in vzročnost ne veljata v sferi resničnosti. *Jaz sem* prej kot svet, telo in um. *Jaz sem* sfera, v kateri se pojavljajo in izginjajo. *Jaz sem* njihov vir, vesoljna sila, ki rodi svet z vso njegovo osupljivo raznolikostjo.

Toda občutje 'jaz sem' kljub svoji prvobitnosti ni Najvišje. Ni Absolut. Občutje oziroma občutek obstajanja ni povsem onkraj časa. Ta občutek je esenca petih elementov, zato je v nekem smislu odvisen od sveta. Izhaja iz telesa, ki je tudi samo zgrajeno iz hrane in sestoji iz elementov. Ta občutek izgine ob smrti telesa, tako kot ugasne žareča konica dišeče paličice, ko ta pogori do konca. Ko dosežemo čisto zavest, ni več nobene potrebe – niti potrebe po 'jaz sem', ki je zgolj koristen kašipot, ki kaže v smer Absoluta. Zavedanje 'jaz sem' tedaj mimogrede izgine, ostane pa nekaj, česar ni mogoče opisati, kar je onkraj besed. To je najresničnejše »stanje«, stanje čiste potencialnosti, ki obstaja prej kot vse drugo. 'Jaz sem' in vesolje sta zgolj odseva tega. To je resničnost, ki jo je spoznal *džnani*.

Najbolje, kar lahko storite, je, da pozorno prisluhnete *džnaniju*, kakršen je Sri Nisargadatta, da mu verjamete in zaupate. Če mu boste tako prisluhnili, boste spoznali, da je njegova resničnost vaša resničnost. Pomagal vam bo uvideti naravo sveta in naravo Sebstva. Džnani vas spodbuja k predanemu in zelo zbranemu opazovanju delovanja telesa in uma, da bi dojeli, da niste ne telo ne um, in bi ju odvrgli. Džnani vam predlaga, da se vedno znova vračate k 'jaz sem', dokler to ne postane vaše edino bivališče, zunaj katerega nič ne obstaja, in dokler ne izgine ego kot omejitve občutka 'jaz sem'. Tedaj boste brez napora dosegli najvišje spoznanje.

Zapomnite si besede džnanija, ki vas odrešijo vseh konceptov in dogem. Maharaj pravi: »Dokler posameznik ne doseže samospoznanja, dokler ne preseže iluzornega jaza in ne spozna Sebstva, ima na voljo vse te neverjetne zgodbe in pojme.« Da, to so pojmi, celo 'jaz sem' je pojem, vendar zagotovo ni dragocenejših pojmov. Iskalec naj jih upošteva z največjo resnostjo, saj ga usmerjajo k Najvišji Resničnosti. Ne obstajajo boljši pojmi za opustitev vseh pojmov.

Hvaležen sem uredniku Sudhakarju S. Dikshitu, ker me je povabil, naj napišem predgovor k novi izdaji knjige *Jaz sem To*, in mi s tem dal prilžnost, da se poklonim Sri Nisargadatti Maharaju, ki je predstavil najvišje znanje z najbolj enostavnimi, razumljivimi in prepričljivimi besedami.

Rotterdam, Nizozemska
junija 1981

Douwe Tiemersma
Filozofska fakulteta
Erasmus Universiteit

Kdo je Nisargadatta Maharaj?

Ko so ga povprašali po rojstnem datumu, je Mojster blago odgovoril, da se ni nikoli rodil.

Sestavljanje kratkega življenjepisa Sri Nisargadatte Maharaja je težavno in nehvaležno opravilo. Ne le, da je neznan točen datum njegovega rojstva, temveč ni na voljo niti preverjenih dejstev glede zgodnjih let njegovega življenja. Vendar nekateri njegovi starejši sorodniki in prijatelji pravijo, da se je rodil marca 1897, na dan polne lune in hkrati na praznik, imenovan Hanuman džajanti, ko hindujci izkažejo spoštovanje Hanumanu, ki mu pravijo tudi Maruti. To je opičji bog, slavni lik iz Ramajane. Da bi povezali sinovo rojstvo s tem srečnim dnem, so ga starši poimenovali Maruti.

Poznamo le drobce iz časa njegovega otroštva in zgodnje mladosti. Vemo, da je bil njegov oče, Shivrampant, reven človek, ki je nekaj časa delal kot hišni služabnik v Bombaju, pozneje pa kot mali kmet v vasi Kandalgan, v odročnem predelu okrožja Ratnagiri, v državi Maharashtra. Maruti je odrasel skoraj brez izobrazbe. Kot deček je po svojih močeh pomagal očetu. Skrbel je za krave, vozil volovsko vprego, delal na polju in tekal po opravkih. Njegovi užitki so bili enostavni, tako kot njegove delovne naloge, vendar je bil po naravi zvedav. Po glavi so mu rojila vsa mogoča vprašanja.

Njegov oče je imel brahminskega prijatelja z imenom Vishnu Haribhau Gore. Bil je pobožen mož in za podeželske razmere tudi učen. Pogosto je govoril o verskih temah. Mali Maruti ga je pozorno poslušal. O teh temah je razmišljal več kot bi si kdo lahko mislil. V njegovih očeh je bil Gore idealen človek – iskren, prijazen in moder.

Ko je bilo Marutiju osemnajst let, mu je umrl oče. Za seboj je pustil ovdovelo ženo, štiri sinove in dve hčeri. Po smrti starega moža je skromni dohodek male kmetije še dodatno upadel in ni več zadoščal za toliko ust. Marutijev starejši brat se je odpravil iskat delo v Bombaj, Maruti pa mu je kmalu sledil. Pravijo, da je v Bombaju nekaj mesecev delal kot slabo plačani nižji uradnik v neki pisarni in nato z gnusom dal odpoved. Potem se je lotil trgovanja kot trgovec z drobnim blagom. Odprl je trgovino z otroškimi oblačili, tobakom in ročno izdelanimi cigaretami. Posel mu je sčasoma

vzcvetel in mu omogočil neko stopnjo finančne varnosti. V tistem času se je poročil in dobil sina ter tri hčere.

Otroštvo, mladost, poroka, potomci... Maruti je vse do srednjih let živel enolično življenje, v katerem se ni nič dogajalo. Prav nič ni kazalo na njegovo svetniško prihodnost. V tistem času je bil eden njegovih prijateljev, Yashwantrao Baagkar, učenec Sri Siddharameshwara Maharaja, duhovnega učitelja izročila *navnath sampradaja*,* veje hinduizma. Nekega večera je Baagkar povedel Marutija k svojemu guruju, kar se je izkazalo za prelomnico v Marutijevem življenju. Guru mu je dal *mantra* in navodila za meditacijo. Maruti je že v začetnem obdobju vadbe začel dobivati vizije in občasno je padel v trans. Nekaj je tako rekoč eksplodiralo v njem in porodilo kozmično zavest, občutje večnega življenja. Identiteta Marutija, trgovca z drobnim blagom, se je razkrojila; vzniknila je razsvetljujoča osebnost Sri Nisargadatte Maharaja.

Ljudje povečini živijo osredotočeni nase in ne premorejo želje ali moči, da bi zapustili to stanje. Obstajajo zgolj zase, ves njihov trud je usmerjen k zadovoljevanju sebe in k samopovečevanju. Vendar obstajajo vidci in učitelji, ki navidez živijo v istem svetu, sočasno pa še v drugem svetu – v svetu kozmične zavesti, sijočem od neskončnega védenja. Tudi Sri Nisargadatta Maharaj je po svojem razsvetljujočem doživetju začel živeti takšno dvojno življenje. Še naprej je upravljal trgovino, vendar je nehal biti trgovec, usmerjen k dobičku. Pozneje je zapustil družino in posel ter postal berač, romar po prostranem in raznolikem indijskem verskem prizorišču. Bos je hodil proti Himalaji, kjer je nameraval prebiti preostala leta v iskanju večnega življenja. Vendar se je kmalu obrnil in se vrnil domov, saj je dojel jalovost takšnega iskanja. Dojel je, da mu večnega življenja ni treba iskati, ker mu že pripada. Presegel je zamisel jaz-sem-telo in dosegel tako radostno, umirjeno in veličastno duševno stanje, da se je v primerjavi z njim vse drugo zdelo ničvredno. Dosegel je samospoznanje.

Čeprav je Mojster neizobražen, so njegove besede izjemno prosvetlilne. V revščini je bil rojen in v revščini je odraščal, pa vendar je najbogatejši med bogatimi, saj ima brezmejno bogastvo večnega znanja, v primerjavi s katerim so največji zakladi navaden drobiž. Sočuten je in blag, bistrumno duhovit, povsem neustrašen in popolnoma pristen. Navdihuje, vodi in podpira vse, ki pridejo k njemu.

Vsakršen poskus pisanja kratkega življenjepisa takšnega moža je lahkomiselni in malovreden, saj to ni človek s preteklostjo ali prihodnostjo, temveč je živa navzočnost – večna in nespremenljiva. On je Sebstvo, ki je postalo vse, kar je.

* Glejte Dodatek II

Beseda prevajalca

S Sri Nisargadatto Maharajem sem se srečal pred nekaj leti. Name sta napravila velik vtis spontana enostavnost njegovega nastopa in obnašanja ter globoka, pristna iskrenost pri tolmačenju lastne izkušnje.

Težko je bilo najti njegovo malo stanovanje v bombajski stranski uličici, vendar je mnogim uspelo. Večina od teh je bila Indijcev, ki so se gladko pogovarjali v maternem jeziku, mnogo pa je bilo tudi zahodnjakov, ki so potrebovali prevajalca. Kadar sem bil navzoč, je ta naloga doletela mene. Mnoga zastavljena vprašanja in odgovori nanje so bili tako zanimivi in pomembni, da je nekdo prinesel magnetofon. Večina posnetkov je bila v običajni kombinaciji marathi-angleščina, nekaj jih je zabeležilo poliglotsko mešanico več indijskih in evropskih jezikov. Pozneje smo dešifrirali vsak posnetek in ga prevedli v angleščino.

Ni bilo lahko dobesedno prevajati in se ob tem izogniti utrudljivemu ponavljanju. Upam, da pričujoči prevod zvočnih posnetkov ni zmanjšal močnega vpliva velikodušnega in v mnogih pogledih nenavadnega človeškega bitja jasnega uma.

Bombay,
16. oktobra 1973

Maurice Frydman

Beseda urednika

Sedanja izdaja knjige *Jaz sem To* je pregledana in na novo urejena različica 101 govora, ki so v prejšnjih izdajah izšli v dveh knjigah. Ne le, da je zdaj gradivo natisnjeno v bolj berljivi pisavi in da smo opremili poglavja z naslovi, ampak smo vključili tudi nove fotografije Sri Nisargadatte

Maharaja, medtem ko dodatki vključujejo nekaj do sedaj neobjavljenega dragocenega gradiva.

Bralca posebej opozarjam na prispevek z naslovom Nisarga joga (dodatek I), v katerem je moj cenjeni prijatelj, pokojni Maurice Frydman, zgoščeno predstavil Maharajev nauk. Kot je opazil Maurice, sta enostavnost in ponižnost vodilni načeli Maharajevih naukov. Mojster ne zagovarja nobenega intelektualnega koncepta ali doktrine. Iskalcem ne določa nobenih predpogojev in je zadovoljen s takšnimi, kakršni so. Sri Nisargadatta Maharaj je v resnici neobičajno prost vsakršnega podcenjevanja in obsojanja. Grešnik in svetnik imata zamenljivi vlogi. Svetnik je grešil in grešnik se lahko posveti. Samo čas ju loči in čas ju bo privedel skupaj. Učitelj ne ocenjuje. Njegova edina skrb je namenjena »trpljenju in prenehanju trpljenja«. Iz svoje osebne, trajne izkušnje ve, da je izvor trpljenja v umu. Zato je treba osvoboditi um njegovih izkrivljajočih in uničevalnih navad. Od teh je najpogubnejše istovetenje Sebstva s svojimi projekcijami. Sri Nisargadatta Maharaj s poučevanjem in zgledom kaže bližnjico – nelogično, toda empirično utemeljeno. Ko jo razumemo, nam odlično služi.

Pregledovanje in urejanje knjige *Jaz sem To* je bilo zame romanje k notranjemu Sebstvu, ki me je plemenitilo in razsvetljevalo obenem. Svoje delo sem opravil v duhu posvečenosti, z veliko iskrenosti. Vprašanja vsakega spraševalca sem obravnaval kot svoja lastna, Mojstrove odgovore pa sem vsrkaval z umom, izpraznjenim vsega, kar je kdaj vedel. Vendar je mogoče, da mi je v tem procesu, ki bi mu lahko rekli dvoglasna meditacija, občasno primanjkovalo hladnokrvne pedantnosti glede skladnje in postavljanja ločil, ki se jo pričakuje od urednika. Bralca prosim, naj mi oprostí morebitne takšne spodrsaljaje.

Nazadnje se želim prisrčno zahvaliti profesorju Douweju Tiemersmi s Filozofske fakultete Erasmus Universiteit iz Rotterdama na Nizozemskem, ker je za to izdajo prispeval nov predgovor. Še toliko hvaležnejši sem mu, ker je nemudoma ustregel moji prošnji.

Bombay,
julija 1981

Sudhakar S. Dikshit, urednik

Kazalo

Predgovor	5
Kdo je Nisargadatta Maharaj?	8
Beseda prevajalca	10
Beseda urednika	10
1. Občutje 'jaz sem'	16
2. Obsedenost s telesom	18
3. Živa sedanjost	20
4. Resnični svet je onstran uma	22
5. Kar se rodi, mora umreti.	24
6. Meditacija	26
7. Um	27
8. Sebstvo je onkraj uma	30
9. Odzivi spomina	34
10. Biti priča	36
11. Zavest in zavedanje	38
12. Oseba ni resničnost	40
13. Najvišja resničnost, um in telo	43
14. Videzi in resničnost	48
15. Džnani	51
16. Brežželjnost – največja blaženost	55
17. Večna prisotnost	60
18. Da bi spoznal, kaj si, ugotovi, kaj nisi	62
19. Resničnost je v objektivnosti	66
20. Absolut je nad vsem	69
21. Kdo sem jaz?	73
22. Življenje je ljubezen in ljubezen je življenje	77
23. Razločevanje vodi k nenavezanosti	81
24. Bog počne vse, džnani ne počne ničesar	87
25. Drži se občutja 'jaz sem'	92
26. Osebnost je ovira	97
27. Kar je brez začetka, se večno začinja	101
28. Vse trpljenje izvira iz želja	106
29. Edini smisel življenja je živeti.	109

30. Svoboden si ZDAJ	115
31. Ne podcenjuj pozornosti.	118
32. Življenje je vrhovni Guru	123
33. Vse se zgodi samo od sebe	127
34. Um je en sam nemir	134
35. Tvoje notranje Sebstvo je največji guru	140
36. Uboj prizadene ubijalca, ne ubitega	145
37. Onkraj bolečine in užitka je blaženost	150
38. Duhovna vadba je uveljavljanje volje vedno znova.	156
39. Nič ne obstaja samo po sebi	162
40. Zgolj Sebstvo je resnično	166
41. Razvij zavest priče!	169
42. Resničnosti ni mogoče izraziti	173
43. Prepoznati je mogoče le nevednost, ne pa tudi džnane	178
44. 'Jaz sem' je resnica, vse drugo je sklepanje	182
45. Kar pride in gre, ne premore bitnosti	186
46. Zavedanje biti je blaženost	191
47. Opazuj svoj um!	195
48. Zavest je svobodna.	198
49. Um vzbuja občutek negotovosti.	206
50. Samozavedanje je priča	210
51. Bodi ravnodušen do bolečine in užitka!	213
52. Biti srečen in osrečevati je ritem ljubezni.	220
53. Izpolnitev želje porodi nove želje	223
54. Telo in um sta simptoma nevednosti	226
55. Odpovej se vsemu, pa boš dobil vse	231
56. S pojavom zavesti se pojavi svet.	236
57. Onkraj uma ni trpljenja	240
58. Vsakogar čaka popolnost	244
59. Želja in strah sta egocentrični stanji	248
60. Živi z dejstvi, ne z domišljijo!	252
61. Snov ni nič drugega kot zavest.	255
62. V Najvišjem se pojavi priča	260
63. Zaslužnjuje te prepričanje, da ti deluješ.	265
64. Kar te zadovoljuje, zavira tvoj napredek.	268
65. Potrebuješ samo spokojen um	273
66. Vsakršno iskanje sreče je beda.	277
67. Izkušnja ni resnična.	284
68. Poišči izvor zavesti.	288

69. Minljivost je dokaz neresničnosti	291
70. Bog je izničenje vseh želja in vsega znanja	296
71. S samozavedanjem spoznaš Sebe.	301
72. Resnično je, kar je čisto, pristno, nenavezano	307
73. Smrt uma je rojstvo modrosti	315
74. Resnica je tukaj in zdaj	321
75. Rasteš v miru in tišini	328
76. Pravo védenje pomeni vedeti, da ne veš.	333
77. »Jaz« in »moje« sta zgrešeni predstavi	340
78. Vse znanje je neznanje	344
79. Oseba, priča in Najvišje.	349
80. Zavedanje	354
81. Glavni vzrok strahu	359
82. Absolutna popolnost je tukaj in zdaj.	364
83. Pravi Guru	369
84. Tvoj cilj je tvoj Guru	375
85. 'Jaz sem' – temelj vseh izkustev	381
86. Neznano je dom resničnega	386
87. Ohranjaj tih um, pa boš našel	392
88. Umsko znanje ni pravo znanje.	396
89. Napredek v duhovnem življenju	401
90. Predaj se lastnemu Sebstvu.	405
91. Užitek in sreča	411
92. Dvigni se nad predstavo 'jaz sem telo'	415
93. Človek ni delujoči	419
94. Si zunaj prostora in časa	423
95. Sprejmi življenje, kakršno je.	427
96. Opusti spomine in pričakovanja	432
97. Um in svet nista ločena.	436
98. Osvobodi se istovetenja z osebnostjo	443
99. Opazovano ne more biti opazovalec.	449
100. Razumevanje vodi k svobodi.	455
101. Džnani ne sega po ničemer in se ne oklepa ničesar	459
Dodatki	
I. Naravna joga (nisarga joga)	466
II. Deveterica učiteljev (navnath sampradaja)	469
III. SLOVARČEK	471

1

Občutje 'jaz sem'

Spraševalec: Vsak dan doživljamo, da se ob jutranjem prebujenju nenadoma pojavi svet. Od kod pride?

Maharaj: Preden se karkoli lahko pojavi, mora obstajati nekdo, komur se pojavi. Vsakršno pojavljanje in izginjanje predpostavlja spremembo glede na neko nespremenljivo ozadje.

S: Preden se zbudim, se ničesar ne zavedam.

M: V kakšnem smislu? Si pozabil ali nisi doživljal? Ali ne doživljaš celo takrat, ko se ne zavedaš? Ali lahko obstajaš, ne da bi to vedel? Ali luknja v spominu dokazuje neobstoj? In ali lahko smiselno govoriš o lastnem neobstoju kot o dejanski izkušnji? Ne moreš reči niti, da tvoj um ni obstajal. Ali se nisi zbudil, ko te je nekdo poklical? In ali se ob prebujenju ni najprej pojavilo občutje 'jaz sem'? Neka iskra zavesti mora obstajati celo med spanjem in v nezavesti. Ob prebujenju se sproži doživljanje: »Jaz sem – telo – v svetu.« Morda je videti, kot da se to zgodi v zaporedju, vendar je v resnici sočasno – ena sama predstava o tem, da imaš telo v svetu. Ali lahko občutiš 'jaz sem', ne da bi bil sploh kdo?

S: Zmeraj sem nekdo s svojimi spomini in navadami. Ne poznam nobenega drugega 'jaz sem'.

M: Mogoče ti nekaj preprečuje, da bi ga spoznal. Kaj narediš, kadar ne veš nečesa, kar drugi vedo?

S: Ob pomoči njihovih navodil poiščem vir njihovega znanja.

M: Ali ti ni pomembno vedeti, ali si zgolj telo ali kaj drugega? Ali morda sploh nič? Kaj ne razumeš, da so vsi tvoji problemi problemi tvojega telesa: hrana, obleka, zavetje, družina, prijatelji, dobro ime, slava, varnost, preživetje... Vse to izgubi pomen v trenutku spoznanja, da mogoče nisi zgolj telo.

S: Kako mi koristi védenje, da nisem telo?

M: Celo če rečeš, da nisi telo, to ni čisto res. V nekem smislu si vsa telesa in srca, vsi umi in še mnogo več. Pojdi globoko v občutje 'jaz sem' in odkril boš prav to. Kako najdeš stvar, ki si jo založil ali pozabil? Toliko časa misliš

nanjo, da se spomniš. Najprej se pojavi občutje 'jaz sem'. Vprašaj se, od kod izvira, ali pa ga samo tiho opazuj. Kadar um miruje v 'jaz sem', ne da bi se ganil, vstopiš v stanje, ki ga ni mogoče izraziti z besedami, mogoče pa ga je izkusiti. Potrebno je le, da vedno znova poskušaš. Navsezadnje je občutje 'jaz sem' zmeraj s teboj, le da si nanj navesil vse mogoče: telo, čustva, misli, ideje, lastnino itd. Vsa takšna samopoistovetenja so zavajajoča. Zaradi njih imaš sebe za nekaj, kar nisi.

S: Kaj sem potem jaz?

M: Dovolj je vedeti, kaj nisi. Ni ti treba vedeti, kaj si. Namreč, dokler znanje pomeni opisovanje že znanega, zaznavnega ali pojmovnega, ni mogoče spoznati sebe, saj tega, kar si, ni mogoče opisati, razen s popolnim zanikanjem. Rečeš lahko samo: »Nisem to, nisem ono.« Nesmiselno je reči: »Jaz sem tole.« Takšna izjava je enostavno nesmiselna. Kar lahko izpostaviš kot »to« ali »ono«, ne more biti ti. Gotovo ne moreš biti »nekaj« drugega. Nisi nekaj zaznavnega ali predstavljivega. Vendar brez tebe ne more biti ne zaznave ne predstave. Opazuješ čutenje srca, mišljenje uma, delovanje telesa. Že samo dejstvo opazovanja kaže, da nisi, kar zaznavaš. Ali lahko obstaja zaznava ali doživetje brez tebe? Doživetje mora »pripadati«. Nekdo se mora pojaviti in si ga prilastiti. Brez nekoga, ki doživlja, doživetje ni resnično. Prav ta, ki doživlja, podeli resničnost doživetju. Kakšno vrednost ima zate doživetje, ki ga ne moreš izkusiti?

S: Ali ni doživetje tudi občutek, da sem doživljajoči, občutek 'jaz sem'?

M: Očitno je vse, kar doživiš, doživetje. In z vsakim doživetjem se pojavi nekdo, ki ga doživlja. Spomin ustvari iluzijo kontinuitete. V resnici ima vsako doživetje svojega doživljajočega, občutek identitete pa je posledica skupnega dejavnika pri izvoru vseh odnosov doživljajoči-doživetje. Identiteta in kontinuiteta nista isto. Tako kot ima vsaka cvetlica svojo barvo, vse barve pa so posledica iste svetlobe, se tudi mnogi doživljajoči pojavijo v nedeljeni in nedeljivi zavesti. Razlikujejo se po spominu, v bistvu pa so identični. To bistvo je izvor, temelj, brezčasna in brezprostorska »možnost« za pojav doživetij.

S: Kako pridem do nje?

M: Ni ti treba priti do nje, saj *si* ona. Prišla bo do tebe, če jo sprejmeš. Opusti svojo navezanost na neresnično, pa se bo resnično hitro in zlahka postavilo na svoje mesto. Nehaj si domišljati, da si ali da počneš to ali ono, pa bo v tebi vzniknilo spoznanje, da si vir in srce vsega. To bo spremljala

globoka ljubezen, ki ni izbira, pristranskost ali navezanost, temveč sila, po zaslugi katere je vse vredno ljubezni.